

Persbericht

Coornhertjaar Haarlem 2018 van start

Met de opening van twee tentoonstellingen en een drukkerij is het Coornhertjaar Haarlem op 13 april van start gegaan. De tentoonstelling in de Hoofdwacht is van 14 april t/m 16 september te zien, de tentoonstelling in de Janskerk van 16 april tot en met 8 juni, de Coornhert-drukkerij is geopend in de periode 15 april tot en met 16 september.

In het kader van het Coornhertjaar Haarlem 2018 zijn er verder nog lezingen, stadswandelingen en een aantal andere activiteiten.

Tentoonstelling in Janskerk

Van 16 april tot en met 8 juni is in de Janskerk, het publiekscentrum van het Noord-Hollands Archief de tentoonstelling te zien: *Coornhert als prentmaker en inspirator van kunstenaars*. Een samenwerkingsproject tussen de Stichting Coornhertjaar Haarlem 2018 en het Noord-Hollands Archief. Samenstelling: prof. dr. Ilja Veldman.

Openingstijden: maandag tot en met vrijdag van 9-17.00 uur. Ook geopend op zaterdag 21 april en zaterdag 19 mei van 9-17 uur. Toegang gratis.

Gratis catalogus

Om de bezoeker te helpen de prenten van Coornhert en zijn beeldtaal beter te begrijpen en te waarderen, is een toegankelijke toelichting op iedere prent in een mini-catalogus opgenomen.. Met de catalogus in de hand, wordt extra duidelijk wat voor een belangrijk prentmaker en grafisch kunstenaar Coornhert is geweest.

Driehonderd prenten

Van Coornhert zijn ongeveer driehonderd prenten bekend, waarvan circa tweehonderd die hij samen met Maarten van Heemskerck maakte. Al zijn kwaliteiten als prentmaker heeft hij in dienst gesteld van het verbeelden, uitdragen en toelichten van zijn opvattingen. Om zijn medemens een spiegel voor te houden en aan te sporen als een goed mens te leven.

Coornhert en Maarten van Heemskerck

Dirck Volckertszoon Coornhert, geboren in Amsterdam in 1522, moet al heel jong geleerd hebben om prenten in hout en koper te snijden. In 1539 trouwde hij – zeventien jaar oud – met een onbemiddelde vrouw uit een eenvoudig milieu. Zijn ouders, die zeer welgesteld waren, ontferden hem. In 1541 gingen Dirck en zijn echtgenote in Haarlem wonen, waar hij zijn brood ging verdienen met het maken van houtsneden, etsen en gravures. Hij ging samenwerken met de toen al vermaarde schilder en tekenaar Maarten van Heemskerck (1498-1574), die in 1536 na een langdurig verblijf in Rome weer in Haarlem was gaan wonen. Die samenwerking is enorm vruchtbaar geweest. Men moet zich voorstellen dat Coornhert in gesprek met Van Heemskerck met ideeën kwam, die dan door Van Heemskerck in tekeningen werden uitgewerkt. Vervolgens zette Coornhert deze tekeningen om in houtsneden, etsen of gravures, die hij aanvankelijk zelf drukte en verspreidde. Coornhert werkte als prentmaker altijd samen met anderen. Zelfstandig werk is van hem niet bekend, maar hij was er een meester in om de ontwerpen van anderen op hout of koper over te brengen.

De goede mens

In zijn prenten wilde Coornhert vooral zijn denkbeelden en opvattingen vastleggen en verspreiden. Denkbeelden over het geloof, over God en de mens, over goed en kwaad en over vrijheid en dwang. De Bijbel was voor Coornhert de belangrijkste bron, vandaar dat heel veel van zijn prenten over bijbelse thema's gaan. Coornhert meende dat de mens een vrije wil heeft om al tijdens zijn leven voor het goede te kiezen en een goed mens te worden. Zelfkennis en kennis van de Bijbel waren daarvoor onontbeerlijk, zo vond Coornhert. Veel van zijn prenten gaan dan ook over allerlei levenslessen en levenswijsheden en over slechte en goede eigenschappen van de mens. Bijvoorbeeld over rechtvaardigheid en dwaasheid, over de nutteloosheid van het bezit van geld en het belang van gemoedsrust. Prenten over actuele en historische gebeurtenissen maakte het duo Coornhert-Van Heemskerck ook. De meest bekende leerling van Coornhert is Hendrik Goltzius, die een van de belangrijkste graveurs werd die Europa heeft gekend.

Alle prenten op deze tentoonstelling, op een na, komen uit de collectie van het Noord-Hollands Archief.

Ook Coornhert-tentoonstelling in de Hoofdwacht

In het kader van het Coornhertjaar Haarlem 2018 is er nog een tweede tentoonstelling over Coornhert: *Dirck Volckertszoon Coornhert (1522-1590): leven, werk en denkbeelden van een strijdbare Haarlemse humanist*. Plaats: Hoofdwacht, Grote Markt 17 hoek Smedestraat, van 14 april tot en met 16 september. Openingstijden: vrijdag/zaterdag/zondag van 13-17 uur. Toegang gratis.

Op de tentoonstelling wordt Coornhert geportretteerd als een veelzijdig humanist: prentmaker, drukker, uitgever, schrijver, dichter, vertaler, taalvernieuwer, stadssecretaris van Haarlem, notaris, geleerde, theoloog, filosoof, vrijdenker, medestander en adviseur van Willem van Oranje, voorvechter van vrijheid van geweten, meningsuiting en godsdienst, kampioen van de verdraagzaamheid.

Bijzonder is dat Coornherts denkbeelden over vrijheid van meningsuiting en godsdienst en over tolerantie worden verbeeld door moderne, met zorg door Joost Pollmann geselecteerde cartoons. Dat zal de discussie over Coornherts gedachtengoed zeker stimuleren.

Coornhert-drukkerij

Coornhert begon in 1561 met een boekdrukkerij/uitgever, gevestigd in het onderhuis van wat tegenwoordig bekend staat als de Hoofdwacht, op de Grote Markt, hoek Smedestraat. Bezoekers kunnen hier, onder leiding van deskundige drukkers, een eigen druksel vervaardigen met een tekst van Coornhert, die men gratis meekrijgt. Er is een oude drukpers en oud drukkersgereedschap en er zijn letterkasten met loden letters, zoals die in de tijd van Coornhert werden gebruikt.

Het is overigens Coornhert geweest die voor het eerst met de Coster-legende is gekomen, de mythe dat de boekdrukkunst rond 1440 in Haarlem door een zekere Laurens Janszoon Coster zou zijn uitgevonden.

De drukkerij is geopend op zes zondagen van 14-17 uur en wel op 15 april, 20 mei, 17 juni, 15 juli, 19 augustus en 16 september. Toegang gratis.

Informatie over alle activiteiten in het kader van het Coornhertjaar is te vinden op www.coornhertjaarhaarlem2018.nl